

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.132/2025/9. szám

A felperes:

felperes neve (felperes lakcíme)

A felperes meghatalmazott képviselője:

Krencz Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Krencz Balázs ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes lakcíme)

Az alperes meghatalmazott képviselője:

Juhász Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Juhász Ádám ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezmények alkalmazása

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szolnoki Törvényszék 6.P.20.079/2024/37.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes, 6.P.20.079/2024/38.

V É G Z É S

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és ugyanezt a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes első- és másodfokú eljárási költségét 606 500 (hatszázhatezer-öttszáz) forintban, míg az alperesét 573 400 (ötszázhetvenháromezer-négyszáz) forintban határozza meg.

A meg nem fizetett elsőfokú eljárási illeték összege 36 000 (harminchatezer) forint, továbbá a fellebbezési illetékből 8 000 (nyolcezer) forint lerovására nem került sor.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS

A tényállás

[1] A szakmai kamara neve 2023.03.29. napján város 1 neveön, egyetemi campus neve tartotta tisztújító küldöttgyűlését, melyen körülbelül 100 tag, továbbá meghívott vendégek vettek részt.

A küldöttgyűlésen két másik kamarai tag mellett, a felperes is indult az elnökválasztáson.

[2] A felperes már korábban is aktív tevékenységet fejtett ki a kamarában: 2014. évben az ő javaslatára alapították meg a B... Kft.-t, melynek ügyvezetője lett.

A kft. többségi tulajdonosa az Országos Kamara és annak négy területi szervezete, a felperesnek nincs a társaságban üzletrész-tulajdona. A kft. adja ki évente a újság neve, melyet a felperes szerkeszt. A lap terjesztése, postázása a B... Kft. feladata és egyben ez a cég a kiadó is.

A felperes házastársa az ügyvezetője a 2015-ben megalakult, C... Kft.-nek, a házastárs és a felperes fia egyben tagok is.

Utóbbi kft. tevékenységi köre sokrétű, többek közt foglalkozik permetezőgépek felülvizsgálatával, franchise-rendszerben. A rendszergazda a B... Kft.

[3] A permetezőgépek felülvizsgálatára egy elektronikus felületen lehet jelentkezni, a rendszer határozza meg, hogy melyik cég végzi az adott gép felülvizsgálatát. A rendszer úgy működik, hogy a kijelölt felülvizsgáló cég megy a mezőgazdasági gépekhez, egy mobil felülvizsgáló állomással. A C... Kft. franchise díjat fizet a B... Kft.-nek ezért az üzleti tevékenységért. A C... Kft. korábban közreműködött több mezőgazdasági kiadvány gondozásában, terjesztésében is, de a újság neve kiadásában nem vett részt.

[4] Az alperes tisztségviselő a szakmai kamara tagszervezetének neve. A peres felek személyesen ismerik egymást, tegező viszonyban voltak.

[5] A 2023. 03. 29-i küldött-közyűlést személy 1 neve alelnök vezette le, azon alperes is megjelent. A küldött-közyűlésről egyidejűleg írásos jegyzőkönyv és hangfelvétel készült. A napirendi pontok elfogadása, az elnökség és a felügyelő bizottság beszámolója után került sor az elnökjelöltek bemutatkozására, számukra személyenként öt perc volt biztosított. A felperes elnök-jelölti bemutatkozása során röviden vázolta a programját és bejelentette, hogy két évre vállalná az elnökséget. Kifejtette a munkafolyamatok megosztására vonatkozó elképzelését.

[6] Az alperes mindhárom jelölthöz kérdéseket tett fel.

A felpereshez intézett felvetésként megkérdezte, nem tartja-e ellentmondásosnak a felperes, hogy ha megválasztják a kamara elnökévé és egyben a B... Kft. ügyvezetője is marad, akkor hogyan tudja majd képviselni egyszerre a két szervezetet.

A következő mondatában alperes – kérdésként megfogalmazva – megkérdezte a felperestől, nem érzi-e ellentmondásosnak, hogy a C... Kft. kiadói tevékenysége folytán a kamara pénze vándorol majd a felperes családi érdektségéhez tartozó céghez.

Feltette azt a kérdést is, amennyiben a felperes – a jövőbeli pozíciót illetően – ellentmondásosnak érzi a kamara képviseletét egyidejűleg a B... Kft. képviseletével, arra milyen megoldást találna?

Rákérdezett még arra, hogy a felperes elnökké választása esetén átadná-e a újság nevépal kapcsolatos megbízást másnak.

[7] A felperes keresetéhez F/6. alatt csatolt jegyzőkönyv az elhangzottaknak megfelelően tartalmazza a felek kijelentéseit, alperes kérdéseit, és az arra adott felperesi választ; tartalma megegyezik a kamara által a bíróság megkeresésére küldött hangfelvételen hallható közlésekkel.

[8] A küldött-közyűlés végül személy 2 neve választotta elnökké 39 szavazattal. A felperes kb. 28-30 szavazatot kapott, a harmadik jelölt mindössze kettőt.

[9] A felperes utólag úgy jutott hozzá a hangfelvételhez a kamarai elnök engedélye nélkül, hogy azt a székhelyen kikérte egy titkárnőtől, és arról ott a helyszínen másolatot készített.

A felperes keresete, alperes ellenkérelme

[10] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát a kamarai küldött-közyűlésen a neki feltett kérdésekkel, különösen azon kérdéssel, melynek lényege szerint elnökké választása esetén, a kamara pénze „vándorolna” a családi érdekeltségéhez tartozó céghez.

A jogsértés megállapításán túl objektív jogkövetkezményként kérte az alperes kötelezését a szakmai kamara neve soros közgyűlésén nyilvános bocsánatkérésre, megjelölve azt a tényt, hogy megtévesztő módon híresztelte róla, hogy a kamara pénze jogszerűtlenül vándorol hozzá.

Kérte továbbá szubjektív jogkövetkezmény – sérelemdíj – alkalmazását is, alperes marasztalását 500 000 forint összegben, továbbá pernyertessége esetén a megbízási szerződés szerinti ügyvédi munkadíj, mint perköltsége megtérítésére is igényt tartott.

[11] Felperes kifejtette, az alperes valótlanul állította a közte és a B... Kft. közötti gazdasági kapcsolatot. A újság neve szerkesztését társadalmi munkában végzi, külön díjazás nélkül, és ehhez a tevékenységhez nincs köze a C... Kft.-nek. Az alperes a B... Kft. és a C... Kft. kamarával való kapcsolatát illetően ténybeli tévedésben volt, csúsztatott. A C... Kft.-nek semmi köze nincs a újság neve kiadásához, szerkesztéséhez.

[12] A felperes sérelmezte, hogy az alperes a sérelmezett kérdéssel, őt kérdésnek beállított hozzászólásával lényegében bűncselekmény elkövetésével vádolta meg, azt a látszatot keltve, hogy olyan pénzek kerülnek hozzá jogtalanul, melyek nem illetik. Ezzel azt a szándékolt hatást fejtette ki a hallgatókban, hogy bizalmuk meginogjon irányában és szavazatukat másik jelöltre adják le, mely a célját ezzel el is érte. Felperes álláspontja szerint ezzel a kérdéssel a tagság több év alatt irányában kialakult bizalmát ingatta meg alperes, aki a jó hírnevét is megsértette felróható magatartásával. Számára fontos eseményen hangzottak el a valótlan tényállítások, melyekből a tagság hamis információt, következtetést vont le.

[13] Az alperes sérelmezett kérdése burkoltan valótlan tényállítást tartalmazott; közte, családi cége és a kamara közötti összefonódást sugallt. Valótlan volt az a sugalmazott alperesi tényállítás is, hogy ő maga és családi cége rendszeresen jogtalanul jut a kamara pénzéhez, és amennyiben elnökké választják ez a pénzáramlás könnyen tovább folytatódhat.

[14] Bizonyítékként hivatkozott az általa beszerzett hangfelvételre, az arról készült leíratra, továbbá indítványozta a kamara megkeresését a kamara által készített jegyzőkönyv és hangfelvétel beszerzésére.

[15] Keresete jogcímeként a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) 2:42. § (1) bekezdését, a 43. § d) pontját, a 45. §-t, továbbá a 2:51. § (1) bekezdésének a) és c) pontjait jelölte meg.

Egészében hivatkozott a 2:52. §-ára, a késedelmi kamatigényt illetően a 6:48. § (1) bekezdésére.

[16] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, egyúttal a felperes perköltségében való marasztalását kérte a költségjegyzéke szerint.

Másodlagosan, a felperes pernyertessége esetén a felperesi képviselő ügyvédi munkadíjának mérséklését kérte a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján azzal, hogy a díjigény eltúlzottan magas a per tárgyához és a kereset tartalmához viszonyítottan.

[17] Érdemi védekezésében rögzítette, a perre nem adott okot, a perindítást megelőzően a felperes nem kereste meg egyeztetés céljából.

[18] A felperes által bizonyítékként csatolt hangfelvétel vonatkozásában kifejtette, az jogsértő a Polgári perrendtartás 69. § (1) bekezdés c) és d) pontjai alapján, így az a perben nem használható fel. Kérdéses, hogy a felperes szabályszerűen került-e annak birtokába.

A keresethez csatolt hangfelvétel azért sem használható bizonyítékként, mert ő maga nem járult hozzá a hangfelvétel elkészítéséhez és annak felhasználásához.

[19] Állítása szerint nem sértette meg a felperes jó hírnevét a keresetben kiragadott kérdéssel. Az elnökválasztó küldöttgyűlésen élt a kérdésfeltevés jogával, valamennyi jelölthöz kérdéseket intézett az esetleges érdekellentét, vagy összeférhetetlenség feloldására. A felperes vonatkozásában kérdésével azt kívánta tisztázni, hogy milyen kapcsolata van a B... Kft.-nek és a C... Kft.-nek a szakmai kamara neve.

[20] A felperes által kiragadott szövegrészlet egy kérdés része volt, amely a valóságban akként hangzott el, ahogyan azt az ellenkérelme 5. oldalának ötödik bekezdése tartalmazza, dőlt betűs szöveggel.

[21] A hozzászólása valójában kérdésfeltevés volt, azzal azt kívánta tisztázni, hogy felperes esetleges megválasztása esetén miként oldható fel a szakmai kamara neve és a felperes cégei közötti ellentét. Tényállítást nem tett, közlést nem fogalmazott meg.

[22] Az általa feltett tisztázó kérdésnek mindenképp helye volt, az nem sérthette meg a felperes jó hírnevét. Kiemelte, a megjelölt internetes oldalon elérhető cikk szerint a felperes és érdekeltségi körébe tartozó cégek, illetve a szakmai kamara neve között szoros kapcsolat van. A felperes maga is utalt a permetezőgépek felülvizsgálatára, amely az idézett honlap szerint a szakmai kamara neve feladata. Ezt a feladatot a kamara Fejér megyében kiszervezte, és egy rendszer kiépítésével a C... Kft.-t bízta meg, a működtetést a B... Kft. végzi.

[23] Hivatkozott továbbá arra, több, az interneten fellelhető kiadvány kapcsán megállapítható, hogy azok kiadója a C... Kft. A permetezőgépek felülvizsgálatával kapcsolatban is több cikk érhető el, azokból kitűnik, hogy ezt a tevékenységet a C... Kft. végzi. A felperes olyan gazdasági társaságokban érdekelt közvetve, vagy közvetlenül, melyek a kamarához kötődnek. Így az általa feltett kérdéseknek helye volt, annak tisztázására, hogy a felperes elnökké választása esetén érdekellentétbe kerülhet a kamara a nevesített gazdasági társaságokkal. Kérdéseit kizárólag a kamara érdekeit szem előtt tartva tette fel, nem kívánta sérteni a felperes jó hírnevét. Az elnökválasztó közgyűlés célját tekintve neki joga, egyben kötelessége is volt a tisztázó kérdések feltevése. A felperes jelölti indulásával vállalta, hogy felé kérdéseket tegyenek fel. Elnökjelöltként, majd később elnökként is sokkal nagyobb tűrési küszöbrel kell bírnia a személyiségi jogkérdések körében, mint az átlagos tagságnak. Elnökké választása esetén a közszereplőkkel azonos körbe kerül.

[24] A felperes valótlanul állította, hogy saját, illetve családi érdekelttségű cége nincs gazdasági kapcsolatban a kamarával. Ezt maga cáfolta meg, amikor ismertette a újság neve kiadását, és a B... Kft. tevékenységét. Utóbbi kapcsán kiderült, hogy a B... Kft. bevétele a hirdetési felületek értékesítése. A felperes elnökké választása érdekellentétet eredményezett volna, mivel számos kérdésről az elnökség dönt, annak tagjaként pedig a felperes.

[25] Alperes visszautasította, hogy a sérelmezett kérdés útján bűncselekmény elkövetésével vádolta volna a felperest. A hamis vád tényállását a Btk. 268. § (1) bekezdése rögzíti, annak a) pontja értelmében hamis vád akkor valósulhat meg, ha valaki mást hatóság előtt bűncselekmény elkövetésével hamisan vádolja. Ez a törvényi tényállás a perbeli esetben sérelmezett kérdésével nem valósult meg. A kereset érvelése tévesen jogsértő tevékenységet állít, amely valójában nem valósult meg. Megjegyezte, kérdéssel eleve nem lehet más jó hírnevét megsérteni.

Az elsőfokú bíróság ítélete, döntésének indokai

[26] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát, a egyetemi campus neve város 1 neveön a 2023. 03. 29. napján megtartott szakmai kamara neve tisztújító küldött-közgyűlésén kérdésként megfogalmazott alábbi kijelentésével –

[27] „tehát a következő kérdésem az, hogy ha növényorvosi nap kerül megrendezésre a növényorvosi kiadvány kiadásáról dönt a vezetőség, akkor az hogy lesz, nem érzi-e úgy, hogy ellentmondásos a szakmai kamara neve vezetősége úgy dönt, hogy akkor egy kézben van C... Kft., tehát magyarul szólva a kamara pénze vándorol a felperes vezetékneve úrnak – bocsánat, hogy így fogalmazok – a családi érdekéhez tartozó céghez. ...”

[28] A bíróság kötelezte az alperest elégtétel adására, akként, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követően megjelenő, újság 2 neve éves folyóiratban kiemelt helyen, és a szakmai kamara neve soros közgyűlésén nyilvánosan kérjen bocsánatot a felperestől az elkövetett személyiségi jogsértés miatt, megjelölve azt a tény, hogy megtévesztő módon híresztelte

felperesről a 2023. 03. 29. napján megtartott küldöttgyűlésen, hogy a kamara pénze a felpereshez került, jogszerűtlenül.

[29] A bíróság kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 500 000 forint sérelemdíjat és ennek 2023. március 29. napjától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint rendelkezett az alperes perköltség és eljárási illetékfizetési kötelezettségeiről.

[30] Az ítélet indokolása az érdemi rendelkezések tartalmára utalásként a [44] bekezdésében azt rögzítette: „A felperes keresete a jogsértés körében alapos, a jogkövetkezmények alkalmazása körében részben alapos.”

[31] A bíróság ítéletének jogi indokolásában a Ptk. 2:42. § (1) bekezdés, 2:43. §, valamint a 2:45. § (2) bekezdésre hivatkozással a tényállás alapján alaposnak találta azon felperesi hivatkozást, amely szerint az alperes a keresetben megjelölt hozzáintézett kérdéssel burkoltan abban megfogalmazott valótlan tényállítással megsértette a jóhírnevét. A jóhírnévhez fűződő személyiségi jogsértést a bíróság abban látta, hogy az alperes öncélúan és manipulatív módon hamis tényállítást fogalmazott meg egy kérdésbe burkolt kijelentéssel a felperes személyével és tevékenységével kapcsolatban, nagy nyilvánosság előtt, ami alapul szolgálhat arra, hogy ránézve téves, megtévesztő, bántó következtetést vonjanak le. A hamis tényállítás alkalmas volt arra, hogy a felperesbe, mint elnökjelöltbe vetett bizalmat megingassa, megsértse a jóhírnevét.

[32] Az alperesi nyilatkozatok tartalmi valótlanosságát cégkivonat igazolja, mely alátámasztja, hogy a felperes nem tagja a B... Kft.-nek és a C... Kft.-ben sincs tagsági viszonya. A bíróság téves tényállításnak minősítette azt is, hogy a C... Kft. gondolja a növényorvosi napi kiadványt, azt valójában a B... Kft. adja ki. A kiadásból azonban a felperesnek nem származott anyagi haszna. Az időszakosan megjelenő lapnak a felperes a szerkesztője, ténylegesen a terjesztés és a postázás a B... Kft. feladata. Az a körülmény, hogy korábban a C... Kft. is adott ki szakcikkeket, illetve azok kiadásában közreműködött nem jelenti azt, hogy a növényorvosi napi kiadvány rendszeres szerkesztésében és kiadásában is részt vesz. Az alperes ezzel kapcsolatos hamis információi alaptalanok, melyeket megosztott a kamarai közgyűlésen résztvevőkkel. Az alperes a cégek tagi háttéréről és tényleges tevékenységéről burkoltan, hamis információkat közölt nagy nyilvánosság előtt. A kérdésként beállított hozzászólás útján alperes lényegében bűncselekmény elkövetésével vádolta meg a felperest azt a látszatot keltve, hogy elnökké választása esetén olyan pénzek kerülnek hozzá jogtalanul, amelyek nem illetik meg. Mindez alkalmas volt a felperes hírnevének kedvezőtlen megítélésére.

[33] A bíróság a felperest még tisztségviselőnek történő megválasztása esetére sem tekintette közszereplőnek, ezért személyes túrési kötelezettségének közszereplőkre vonatkozó megítélése nem alkalmazható. A bíróság kitért arra is, hogy a hangfelvétel bizonyítékként felhasználható volt a perben, az a kamarai közgyűlésen a résztvevők által tudott módon beleegyezésükkel készült, nagy nyilvánosság előtt, tehát nem volt titkos, jogsértő a hangfelvétel elkészítése, annak felperes részéről történt ismertetése nem minősül visszaélésnek. Az a felperes méltányolható magánérdekének védelmében felhasználható volt

bizonyítékként. A felperes által sérelmezett alperesi nyilatkozat, illetve kérdésfeltevés az alapján pontosan rekonstruálható volt.

[34] A bíróság a felperes indítványára közvetlenül is megkereste a kamarát a hangfelvétel megküldése érdekében, így a felperes által csatolt hangfelvétellel az eredeti egybevezethető volt, a bíróság a két hangfelvételt tartalmilag azonosnak találta. A felvétel manipulálására utaló jelet nem észlelt, így nem merült fel kétség, hogy a keresetlevélben pontosan rögzített alperesi kérdés, illetve nyilatkozat elhangzott-e a kamarai közgyűlésen. A bíróság mindezek alapján a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozva megállapította a jogsértés megtörténtét és a c) pont szerinti, megfelelő elégtétel adására kötelezte az alperest a kereseti kérelemnek megfelelően.

[35] Az ítélet jogi indokolás [71]-[75] bekezdései a sérelemdíj igény tekintetében az alábbiakat tartalmazzák: „Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és mellőzte a szubjektív jogkövetkezmény – sérelemdíj – alkalmazását az alábbi indokokkal: A sérelemdíj egyik funkciója a jogsértéssel okozott hátrány kompenzációja, egyfajta anyagi kárpótlás, másfelől a magánjogi büntetés, a hasonló jogsértések megelőzése érdekében. A bírói gyakorlat az új Ptk. alapján alakította ki azt az elvet, hogy nem minden jogsértés esetén indokolt a sérelemdíj alkalmazása. Ehhez a körülmények mérlegelése szükséges. A BH 2016.241. számú eseti döntésben leírtak szerint, a körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére. A perbeli esetben a bíróság azért mellőzte a sérelemdíj, mint szubjektív szankció megállapítását, mert megítélése szerint az elégtétel adására való kötelezés kellőképpen alkalmas a jogsértés kompenzálására és a további jogsértés elkerülésére.”

[36] A bíróság az ítélet végén a perköltségről való rendelkezéseket a Pp. 83. § (2) bekezdés megjelölésével indokolta akként, hogy az a pernyertesség arányában került sor az alperes perköltségben való marasztalására. Külön indokolta a perköltség mérséklés okait, továbbá kitért arra, hogy a per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán az előre le nem rótt illetéket az alperesnek kell utólag megfizetnie.

Az alperes fellebbezése és a felperes fellebbezési ellenkérelme

[37] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen kérve annak megváltoztatását és a kereset teljes mértékű elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezést és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. A fellebbezésben elsődlegesen az ítélet rendelkező részét idézte, majd pedig a bíróság általa vitatott megállapításait rögzítette {elsőfokú ítélet [44]-[75]}.

[38] A fellebbezés érdemi indokolásaként előadta, az ítélet a megállapított tényekből téves jogi következtetést vont le és a tényeket tévesen minősítette. Kiemelte, ő valójában kérdést intézett a felpereshez, a családtagjai révén hozzá köthető gazdasági társaságokkal összefüggésben. A kérdés feltevésekor nem jogsértő szándék vezette, hanem az a körülmény, hogy a felperes több olyan gazdasági társaságban is érdekelt, vagy érdekeltsége látszott feltűnni, amely későbbi megválasztása esetén összeférhetlenségi kérdést vethetett fel. Az elsőfokú bíróság alaptalan tényállást állapított meg, amikor az alperes nyilatkozatában

rögzítettek teljes mértékben valótlannak minősítette. A cégnyilvántartási adatokból megállapítható, hogy a C... Kft. ügyvezetője a felperes házastársa és a fia, ők egyúttal a társaság tagjai is, tehát ténylegesen felperes családi érdekeltségébe tartozik a megjelölt cég. Erre tekintettel alappal feltételezhető, hogy olyan körülmény áll fenn a felperes elnökjelöltsége körül, amit még az esetleges megválasztás előtt szükséges volt tisztázni, egyrészt az összeférhetetlenség, másrészt a korrupció pusztá látszatának elkerülése érdekében.

[39] A felperes a B... Kft. ügyvezetője, mely cég üzleti kapcsolatban áll a kamarával, így erre nézve is szükségessé vált annak tisztázása, hogy a felperes elnökként hogyan fogja a két különböző szervezetet egyszerre képviselni eltérő kérdésekben. Az alperes a továbbiakban idézte az eljárásban kiragadott szövegrészt teljes terjedelmében. Ebből kiemelte, hogy a mondatok kérdés és nem közlés, vagy tényállítás formájában kerültek feltételre felperes irányában. A feltett kérdések a jövőre, vagyis a felperes esetleges megválasztás esetére vonatkoztak feltételes módban. Az összeférhetetlenség, illetve összefonódás lehetőségének kérdéskörét a felperes felé irányuló kérdés formájában szükségszerű és jogszerű volt felvetni az elnökválasztás során, ott felperesnek lehetősége volt ezekre válaszolni. Az alperes, mint tag a kamara érdekeit szem előtt tartva tette fel a kérdéseket az elnökválasztó közgyűlés jellegét és célját szem előtt tartva, ez egyben kötelezettsége is volt. Kifogásolta ezzel kapcsolatban az elsőfokú ítéleti megállapítást, mely szerint a kérdés feltevésével valótlán tények alapján hamis információkat közölt volna. A felperesnek a közgyűlésen lehetősége lett volna tisztázó választ adnia, ő azonban a hozzáfűzött kérdéseket sértésnek vette.

[40] Az alperes a továbbiakban a perben bizonyítékként felhasznált hangfelvétel felperes által történő megszerzésének jogellenességét hangsúlyozta. A felperes a hangfelvétel bizonyítékként történő felhasználásához fűződő méltányolható magánérdekét a per során nem bizonyította, ezáltal sérült a Pp. 2. § (1) és (2) bekezdés alapvető rendelkezése. Alperesi álláspont szerint a hangfelvétel bizonyítékok köréből történő kirekesztésének van helye figyelemmel a Pp. 269. § idézett rendelkezéseire. A hangfelvétel sérti az alperes képmáshoz és hangfelvételhez való jogát, a bizonyítási eszköz ezért is jogsértő. Megjegyezte, a bíróság által beszerzett hangfelvétel és a felperes által csatolt felvétel, továbbá a kamara által készített peranyaghoz csatolt jegyzőkönyv nem mutat teljes egyezőséget. A hangfelvétel manipulálásának kizárása csak szakértői vélemény alapján lenne lehetséges.

[41] Az alperes a továbbiakban felhívta a figyelmet az indokolás ellentmondásosságára a sérelemdíj tekintetében. A bíróság az ítélet rendelkező részében ugyanis marasztalta alperest sérelemdíjban, ugyanakkor a [70]-[75] bekezdésekben ezzel ellentétesen olyan indokolást adott, mely szerint a sérelemdíj alkalmazása nem indokolt és erre nézve a kereset elutasítását rögzíti. A bíróság jogi érvelést adott arra nézve, hogy miért nem kell sérelemdíjat fizetnie, mely ellentétben áll a rendelkező részben rögzített marasztalással, így az ítélet jogbizonytalanságot okoz, abból nem állapítható meg a bíróság tényleges jogi álláspontja a sérelemdíjjal kapcsolatban. Az alperes sérelmezte a kamatfizetési kötelezettségét is, a követelést ugyanis álláspontja szerint a felperes nem tette lejárttá.

[42] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet rendelkező részének teljes helybenhagyására irányult, csatlakozó fellebbezés útján kérte, hogy az ítélet indokolásának [71]-[75] bekezdéseit mellőzve, az ítéltábla hozza összhangba az indokolást az ítélet rendelkező részével, melyből kitűnik, hogy a sérelemdíj alkalmazása is indokolt az objektív jogkövetkezményeken túl. A felperes továbbra is vitatta, hogy elnöki tisztségre jelölt

személyként kötelessége lett volna túrni az alperes hamis, valótlan, igaztalan állításait, vádaskodását. Fenntartotta, elnökjelöltként nem különleges közszereplő, akinek a türeési kötelezettsége nagyobb lenne, mint más személyeknek. A perben felhasznált hangfelvétel jogszerűen került a birtokába, az nyilvános közgyűlésen készült az ott jelenlévők tudomásával. A bekövetkezett jogsértés bizonyítása érdekében jogos magánérdekből került sor a hangfelvétel perbeli bizonyítékként történő felhasználására.

[43] Az alperes a csatlakozó fellebbezési kérelemre vonatkozóan ellenkérelmet nyújtott be, illetve észrevételeket tett. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a bizonyítékok helytelen értékelését tartalmazó elsőfokú ítéletet nem hagyhatja helyben. Alperes hangsúlyozta, ő a teljes ítélet jogszabálysértő jellegére hivatkozik a fellebbezésében. Az ítélet indokolásával kapcsolatban felmerül, hogy bagatell jellegű jogsértésnek tekintette a bíróság az alperesi nyilatkozatokat, így ezért nem találta szükségesnek a sérelemdíjban való marasztalást. Erre nézve eseti döntéseket idézve hivatkozott a bírói gyakorlatra. További észrevételében fenntartotta fellebbezési álláspontját, nyilatkozatának jogi megítélését illetően, illetve a hangfelvétel jogsértő felhasználása tekintetében. Megjegyezte, a költség felszámításban egy nem létező jogszabályhely megjelölés történt a felperes részéről.

[44] A felperes további észrevételében cáfolta az alperesi jogsértés bagatell jellegét, a sérelemdíj alapjául szolgáló jogsértés a perben bizonyítást nyert, mely súlyosabb megítélésű, mivel a jóhírnévsértés a felperes családtagjaira is kiterjedt. Perköltségigény tekintetében a 17/2024. (XII.9.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. §-ára módosította a jogszabályi hivatkozást.

Az ítéltábla döntésének indoka

[45] Az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatára nincs eljárási lehetőség.

[46] A Pp. 370. § (1) bekezdés szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre és ellenkérelemre, az abban foglaltak által megszabott korlátok között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[47] Az alperes fellebbezésében nemcsak az elsőfokú ítélet érdemi megváltoztatását, hanem annak hatályon kívül helyezését is kérte. Az ítéltáblának ezért a Pp. 383. § (1) bekezdésre figyelemmel elsődlegesen abban kellett állást foglalnia, történt-e az elsőfokú eljárás során olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely indokoltá tenné az eljárás megismétlését, új határozat hozatalát. A Pp. szabályozási rendjéből adódóan nem kérhető általánosságban az elsőfokú eljárás lefolytatása szabályszerűségének teljes körű átvizsgálása a másodfokú bíróságtól, csak konkrét, határozott jogszabályhely megjelöléssel ellátott eljárási szabálysértésre irányuló kérelem alkalmas a Pp. 381. § (1) bekezdés szerinti felülbírálat elvégzéséhez. A Pp. a jogi képviselővel eljáró felek esetében fokozott elvárásokat támaszt a fellebbezési petitum tartalmát illetően, másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét e keretek

között gyakorolhatja. Az eljárás szabályszerűségét az ítélet kötelező hatályon kívül helyezési okai vonatkozásában azonban hivatalból is vizsgálja a másodfokú bíróság (Pp. 380. §).

[48] Az alperes fellebbezésében, míg a felperes csatlakozó fellebbezésében a sérelemdíjjal kapcsolatos ítéleti rendelkezés, valamint az arra vonatkozó jogi indokolás közötti ellentmondásra hívta fel a figyelmet, mely alperesi álláspont szerint az ítélet értelmezésével kapcsolatos jogbizonytalanságot okoz. Az ítéltábla e fellebbezési hivatkozásokat az egyébként hivatalból is vizsgálendő Pp. 380. § c) pontja szerinti kötelező hatályon kívül helyezési ok felmerüléseként értékelte.

[49] A Pp. említett rendelkezése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, ha az ítélet olyan orvosolhatatlan formai hiányosságban szenved, amely miatt érdemi felülbírálatra alkalmatlan.

[50] A Pp. 379–380. §-ai többi hatályon kívül helyezési okával ellentétben az 1952-es Pp. ezt az okot nem tartalmazta, így ennek értelmezéséről és alkalmazásáról bírósági gyakorlat sem alakulhatott ki korábban. A rendelkezés értelmezése során a jogalkotó azon megjegyzéséből lehet kiindulni, amely szerint a törvény a másodfokú bíróság által mérlegelhető hatályon kívül helyezési oknak minősülő lényeges eljárási szabálytalanságok köréből emelte át külön tényállássá ezen hatályon kívül helyezési okot (Pp. 380. §-ához fűzött részletes indokolás).

[51] Nehezíti az értelmezést, hogy az indokolás tartalmi hiányosságot említ, miközben a törvény szövegében a formai hiányosság kifejezés szerepel, de az indokolás segít a törvénytörvény értelmezésében, amikor kifejti, hogy ezen okból hatályon kívül helyezésnek akkor van helye, ha az ítélet a törvényben előírt kötelező tartalmi elemek közül egyáltalán nem tartalmazza a rendelkező részt vagy az indokolást (Pp. 380. §-ához fűzött részletes indokolás).

[52] Az előterjesztői indokolásból kitűnően a gyakorlatban mindenképpen ezen jogszabály alkalmazandó, ha az elsőfokú bíróság ítélete egyáltalán nem tartalmaz rendelkező részt vagy indokolást. Az ilyen határozat azonban ritka, a gyakorlatban szinte elő sem fordul. Ugyanakkor mivel az előterjesztői indoklás és a törvénytörvény a jogszabályhelyre a formai hiányosság és a tartalmi hiányosság kifejezéseket egyaránt használja, arra lehet következtetni, hogy ezeket egyforma jelentésűnek tekinti, ebből pedig az következik, hogy az orvosolhatatlan formai hiányosság szélesebben értelmezhető mint pusztán az ítélet valamely részének teljes hiánya, így a jogszabályhely vonatkoztatható azokra az esetekre is, amikor az ítélet nem tartalmazza a jogszabályban előírt tartalmi kellékek valamelyikét. Ezeket a Pp. 346. §-a sorolja fel, szabályozva az ítélet tagolását és az egyes részek tartalmi elemeit. Az ítélet ezen elemekben megmutatkozó hiányosságai tehát indokolhatják Pp. 380. § c) pontjának alkalmazását.

[53] Természetesen nem bármelyik elem bármilyen mértékű hiánya, ugyanis két korlátja is van a hatályon kívül helyezésnek. Az egyik korlát az előterjesztői indoklás alapján az, hogy a fogyatékosnak olyan mértékűnek kell lennie, hogy az elsőfokú bíróság döntése vagy jogi álláspontja, tehát döntésének indokai hiányozzanak, így a másodfokú eljárás tárgya

hiányozzon, emiatt az elsőfokú ítélet ne legyen felülbíráható. A másik korlát pedig az, hogy a hiányosság ne lehessen orvosolható, ami alatt elsősorban az ítélet kiegészítése vagy kijavítása értendő.

[54] Nincs helye tehát hatályon kívül helyezésnek olyan hiányosság miatt, amely az érdemi felülvizsgálatot nem befolyásolja, és olyan miatt sem, amely a másodfokú eljárás folyamatban léte alatt orvosolható.

[55] Ezen értelmezés mentén a bírói gyakorlat nem pusztán formális hiányosságok esetén tartja alkalmazhatónak a Pp. 380. § c) pontját, hanem ezen rendelkezést kiterjesztően értelmezve olyan esetekben is, amikor az elsőfokú ítélet tartalmaz ugyan rendelkező részt és indokolást is, azonban az ítélet összességében olyan fogyatékoságban szenved, amely az érdemi felülbírálatot lehetetlenné teszi (Kompakt kommentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez, szerkesztette: Völcssey Balázs 2. kötet, 1173-1174. oldal).

[56] A Pp. Nagykomentár 380. § c) ponthoz fűzött magyarázata ezzel kapcsolatban kitér arra, hogy a törvényjavaslatához fűzött miniszteri indokolás lényegében tartalmi hiányról beszél, mely jelen esetben az elsőfokú ítélet jogi indokolását érinti. A jogi indokolásnak kiemelt jelentősége van, mivel az ítélet törvényességét a jogszabályok helyes alkalmazása biztosítja, továbbá ettől függ az ítélet jogbiztonságot teremtő meggyőző ereje (BDT2004. 1085 számú eseti döntés).

[57] E követelményeknek a jelen perben hozott elsőfokú ítélet a sérelemdíjban való marasztalást tartalmazó rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes tartalmú jogi indokolás miatt nem felel meg.

[58] Az ítéletábra álláspontja szerint az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalás körében is ellentétes az ítélet indokolása, és a rendelkező rész. Utóbbiból ugyanis az tűnik ki, hogy a bíróság valamennyi kereseti kérelemnek helyt adott (keresetet részben elutasító rendelkezés nincs), míg az indokolásban a keresethalmazatot részben megalapozottnak tünteti fel ([44] bekezdés).

[59] További ellentmondásokat mutat a perköltségre vonatkozó indokolási rész, mivel annak [76] bekezdésében pernyertesség aránya szerinti perköltségviselést említ, és a Pp. 83. § (2) bekezdés rendelkezését tünteti fel. Ez a részbeni pernyertesség esetére vonatkozó perköltség megosztást szabályozza. Ezzel ellentétben a [78] bekezdésben a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illetékviselés tekintetében teljes mértékű alperesi viselési kötelezettséget ír elő, mely teljes alperesi pervesztességet feltételez.

[60] Az ítélet jogi indokolása tehát három ponton is ellentmondásos, mely olyan szintű értelmezési bizonytalanságot okoz, hogy megállapíthatatlan a bírói döntés valós tartalma, a bíróság tényleges jogi álláspontja a perbeli jogvitában ezáltal nem tűnik ki az ítéletből. A tartalmi ellentmondásosság kijavítás vagy kiegészítés útján nem orvosolható, tekintettel arra, hogy a [71]-[75] bekezdésekben következetesen a sérelemdíjigény megalapozatlanságát indokolja a bíróság. Ebből következően nem egy eseti elírás jellegű tartalmi hiba került az ítélet indokolásába, amely mellőzéssel vagy kijavítással orvosolható lenne. Megjegyzi az

ítéltábla, amennyiben az említett indokolási rész mellőzésre kerül, úgy a rendelkező részben rögzített sérelemdíjban való marasztalás teljes mértékben jogi indokolás nélkül maradna, mely a Pp. 346. § (4), (5) bekezdésben rögzített indokolási kötelezettséget sértene.

[61] Az elégtételadásra vonatkozó megállapítást tartalmazó rendelkező résszel összhangban áll az erre vonatkozó indokolás ([49]-[70] bekezdés), azonban az ítélet teljességével kapcsolatos Pp. alapelvi elvárás miatt az ítéltábla nem látott lehetőséget az ítélet egységességét megbontó részbeni hatályon kívül helyezésre, ezért a Pp. 380. § c) pontját alkalmazva az érdemi felülbírálatra alkalmatlan elsőfokú ítéletet teljes egészében hatályon kívül helyezte azzal, hogy a megismétlendő eljárást az érdemi szaktól kell folytatni, az új határozat indokolásának pedig a Pp. 346. § (4), (5) bekezdésében előírt kötelező elemeket a rendelkező részben rögzítettekkel összhangban kell tartalmaznia. Ez vonatkozik az indokolás azon részére, mely az érdemi rendelkezés tartalmára utal, továbbá a perköltség- és illetékvisselével kapcsolatos rendelkezésekre is. Az indoklásból egyértelműen ki kell tűnnie, hogy a bíróság az egyes kereseti kérelmekkel kapcsolatban milyen jogi álláspontot foglal el, milyen tényállást állapított meg és a bizonyítás eredményét miként mérlegelte. Az ilyen tartalommal összeállított, ellentmondásmentes indokolás felel meg a Pp. említett előírásainak.

[62] Az ítéltábla a Pp. 386. § (3) bekezdés szerint a hatályon kívül helyező végzésében a perköltség és a meg nem fizetett illeték összegét csupán meghatározta, azok viselése, illetve megfizetése kérdésében az elsőfokú bíróság dönt a megismételt eljárás során meghozandó határozatában. A felperes esetében az ítéltábla az elsőfokú perköltséget felperesi költségfelszámítás alapján 571 500 forintban határozta meg, továbbá a pontosított jogszabályhely [IM rendelet 3. § (2) bekezdés] alapján 35 000 forint másodfokú költséget is megállapított a felperes oldalán. Az ítéltábla az alperes elsőfokú eljárásban bejelentett költségfelszámítását vette alapul, mely 406 400 forintra vonatkozott. A fellebbezésben történt költségfelszámítás 127 000 forint volt, így a két összeg, valamint a fellebbezésre lerótt 40 000 forint fellebbezési illeték együttes összege tette ki az alperes oldalán meghatározott első- és másodfokú eljárási költség összegét.

[63] A felperes a perindításkor a tárgyi illetékfeljegyzés miatt 36 000 forint eljárási illetéket nem rótt le, így ennek összegét is meg kellett jelölnie az ítéltáblának. Az ítéltábla észlelte, hogy 8 000 forint fellebbezési illetékrész lerovására nem került sor, így erre nézve is tett megállapítást a rendelkező részben. A keresethalmazatban érvényesített keresetek közül a nem meghatározható pertárgyértékű elégtételadási marasztaláshoz kapcsolódó, Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja szerinti 600 000 forintot kell ugyanis jelen pertárgyértékének tekinteni, mivel a sérelemdíjigény ennél alacsonyabb összegű (EBH1999. 94 számú elvi döntés).

[64] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (3) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2025. június 25.

Dr. Hámori Attila s.k.
s.k.

Dr. Dobler László s.k.

Dr. Jobbágy Ildikó

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró